

Elrettentő mértékű bírság kartellezésért

„Kökemény” kartellben való részvétel miatt a mai tárgyalásán 7 milliárd 178 millió forint bírságot szabott ki a Gazdasági Versenyhivatal (GVH). A megbírságolt négy, illetve egy további vállalkozás magyarországi vasútvonalak, vasúti vonalszakaszok felújítására, átépítésére, rehabilitációjára kiírt közbeszerzési eljárások kapcsán előzetesen megállapodott a piac majdani felosztásáról, annak elveiről és egyes esetekben a győztes személyéről. Bírsággal nem sújtott, de a megállapodásban résztvevő ötödik vállalkozás engedékenységi kérelemmel élt a GVH felé, azaz olyan bizonyítékokat szolgáltatott, amely elengedhetetlen volt a jogsértés feltárásához. Ilyen esetben, ahogyan most is, a vállalkozás mentesül a bírságkiszabás alól.

A GVH döntése alapján a Colas-csoporthoz tartozó Colas Zrt. 1,5 milliárd Ft, a Swietelsky- csoporthoz tartozó MÁVÉPCELL Kft. 2,1 milliárd Ft, a MÁV MTM Rt. f.a. 178 millió Ft, a STRABAG-csoporthoz tartozó Szentesi Vasútépítő Kft. 3,4 milliárd Ft versenyfelügyeleti bírságot köteles megfizetni.

A GVH gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának megsértése miatt tizenhét vállalkozással szemben folytatott eljárást, melyben a versenyhatóság bizonyítottan látta, hogy öt építőipari vállalkozás, így a Colas Dunántúli Út- és Vasútépítő Zrt., a MÁVÉPCELL Mély-Magas és Vasútépítő Kft., a MÁV MTM Mélyépítő Tervező Magasépítő Kereskedelmi és Ügyviteli Szolgáltató Rt. f.a., a Szentesi Vasútépítő Kft. és a Vasútépítők Pályatervező, Kivitelező és Iparvágányfenntartó Kft. kartellezésben vett részt 2004-2005-ben.

Az eljárásban vizsgált további 12 vállalkozással (CELLVASÚT Építőipari Kft. Va, „GRANIT” HUNGÁRIA Építőipari és Szolgáltató Kft., Hídépítő Zrt., „HÍDÉPÍTŐ SPECIÁL” Vízi és Robbantási Munkák Kft., HOCHTIEF Construction AG Magyarországi Fióktelepe, a KELET-ÚT Építőipari, Beruházó és Szállítmányozó Kft. „KÖZÉPSZOLG” Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., KÖZGÉP Építő- és Fémszerkezetgyártó Zrt., Resonator Vállalkozási és Kereskedelmi Kft., STRABAG Zrt., Vegyépszer Építő és Szerelő Zrt., Wiebe Hungaria Vasútépítő Kft.) szemben a GVH az eljárást megszüntette, mert a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem találta bizonyíthatónak a versenykorlátozó megállapodásokban való részvételüket.

A versenyhatóság vizsgálata 2007. november 20-án kezdődött, amikor a GVH munkatársai ún. hajnali rajtaütést tartottak több eljárás alá vontnál, majd a versenyhatóság – újabb hajnali rajtaütések révén - az eljárást kiterjesztette újabb vállalkozások magatartásának vizsgálatára. A versenyfelügyeleti eljárás tárgya több, az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett, más tagállamokban honos vállalkozás számára is nyitva álló, uniós forrásokból finanszírozott közbeszerzési eljárás volt. A ténylegesen kiírt tenderek összértéke 24 milliárd forint volt.

A versenyfelügyeleti eljárásban a GVH a mai napon tárgyalást tartott, amelyen kihirdetett határozatában megállapította, hogy a Colas Zrt., a MÁVÉPCELL Kft., MÁV MTM Rt. f.a., a Szentesi Vasútépítő Kft. és a Vasútépítők Kft. versenykorlátozó megállapodást kötöttek, amikor számos, a MÁV Zrt. EU Program Igazgatósága által a 2004-2005. közötti időszakra

kiírt vasúti pályarekonstrukciós tender tekintetében megállapodtak a piac egymás közötti felosztásának elveiben és e megállapodásnak megfelelően versenykorlátozó módon több vasúti projekt vonatkozásában fel is osztották maguk között a piacot.

A jogsértő vállalkozások a feltárt bizonyítékok szerint 2004. november 29-i találkozójukon általános piacfelosztó megállapodást fogadtak el. Ennek lényege az volt, hogy megállapodtak

- a 2004-es Kecskemét – Kiskunfélegyháza tender,
- a 2004-ben kiírandó Rákospalota - Újpest tender,
- a 2005-ben kiírandó Cegléd - Szolnok tender,
- az ugyancsak 2005-ben kiírandó győri tender, és
- a szintén 2005-ben kiírandó 2005-ös Zalaegerszeg - Ukk tender és a jelenleg is kivitelezés alatt álló Ukk (bez) – Boba delta (bez) vágányszakasz rehabilitációjára kiírt tender

egymás közötti felosztásáról. Ezek közül a piacfelosztás elveit a találkozókor már kiírásra került Kecskemét – Kiskunfélegyháza tender kapcsán részletesen meghatározták, míg a további kiírandó tenderek vonatkozásában arról határoztak, hogy ezen munkákból mindenki arányosan részesül majd. A potenciálisan kiírandó tenderek a két zalai tender, a Cegléd – Szolnok vonalon kiírandó egy tender, az Újpest – Rákospalota vonalon kiírandó egy tender és a Győr állomás részleges átépítésére kiírandó egy tender voltak.

A versenykorlátozó megállapodásban résztvevő vállalkozások elsődleges célja az volt, hogy a fenti közbeszerzési eljárások nyertesei közülük kerüljenek ki. A megállapodás része volt, hogy az abban résztvevő többi tagot alvállalkozóként vonják be vagy a projekt megvalósítása során, vagy egy másik közbeszerzési eljárásban közülük jelöljék meg a tender nyertesét. Így a vizsgált magatartások célja egyben az is volt, hogy a többi potenciális, akár más tagállamban honos pályázót kiiktassák, ezzel stabilizálják magyarországi piaci részesedésüket és egyben gátolják az új belépők piacon való megjelenését. Mindemellett cél volt a projektek elnyeréséért folytatott verseny „negatív” hatásainak mérséklése vagy kizárása. Ilyen lehet például a verseny eredményeképpen létrejövő, a vállalkozások számára kisebb profittal járó árszínvonal alacsony volta.

A GVH fenti döntését többek között a hajnali rajtaütés során fellelt iratokra, a megállapodásról készített feljegyzésre, mint közvetlen írásos bizonyítékra, tanúvallomásokra és nyilatkozatokra, valamint a megállapodás egyik résztvevője által benyújtott engedékenységi kérelemben foglaltakra alapozta.

A GVH döntése alapján a Colas-csoporthoz tartozó Colas Zrt. 1,5 milliárd Ft, a Swietelsky-csoporthoz tartozó MÁVÉPCCELL Kft. 2,1 milliárd Ft, a MÁV MTM Rt. f.a. 178 millió Ft, a STRABAG-csoporthoz tartozó Szentesi Vasútépítő Kft. 3,4 milliárd Ft versenyfelügyeleti bírságot köteles megfizetni.

A GVH határozata ismételten jelzi: a súlyos jogsértést elkövető kartellezők különösen magas bírságokra számíthatnak.

A Vasútépítők Kft. nem kapott bírságot, mivel a cég az eljárás során az ún. engedékenységi politika keretében együttműködött a GVH-val. Ezen együttműködés révén ugyanis a versenyhatóság olyan információkhoz jutott hozzá, amelyek által a fent ismertetett komplex jogsértés bizonyíthatóvá vált. Mint azt a most lezárt eljárás is mutatja, megfelelően működik a kartellek feltárását elősegítő engedékenységi politika, hiszen általa súlyos bírságtól mentesülhet a hatósággal együttműködő vállalkozás.

A kiszabott bírság összegének meghatározása során a GVH figyelemmel volt arra, hogy a kiszabandó bírságnak egyrészt arányosnak kell lennie az elkövetett jogsértéssel, másrészt elrettentő erőt is kell hordoznia. A bírságkiszabás során a GVH a súlyosító körülmények között értékelte azt, hogy a feltárt versenykorlátozó magatartások – piacfelosztó és árrogzító jellegűknél fogva, közbeszerzési eljárások keretében elkövetve - különösen súlyos jogsértésnek minősülnek, hosszabb időtartamúak voltak és Magyarország teljes területét lefedték. E körben – a Strabag-csoporthoz tartozó Szentesi Kft. esetében – nem tekintett el a versenyhatóság attól a körülménytől sem, hogy a jogsértő vállalkozást magában foglaló vállalkozás-csoport egyéb tagjai több alkalommal is résztvevői voltak a jelen eljárásban feltárttal azonos jellegű, jogsértő összejátszásnak.

Az ilyen jellegű többszörösen ismétlődő jogsértést a joggyakorlat különös ismétlésnek nevezi, mely esetben a vállalkozás rövid időn belül hasonló, vagy ugyanolyan jellegű jogsértést követ el több alkalommal. A GVH megítélése szerint a különös és többszörös ismételt jogsértést jelentős súlyosító tényezőként szükséges értékelni. Ezzel egyébként a versenyhatóság határozatait felülvizsgáló bíróságok is egyetértenek. Mindezek alapján egyértelmű, hogy a vállalkozások számára nem kifizetődő az ismételt jogsértés, hiszen az érte kiszabandó bírság összege jelentősen megemelkedhet.

Mindezen túl a GVH a kiszabott bírság mértéke tekintetben szükségesnek tartotta mérlegelni, hogy az az adott vállalkozás – illetve vállalkozás-csoport – méretéhez, árbevételéhez igazodóan olyan súlyú legyen, amely a jövőbeni jogsértésektől kellő mértékben elrettenti az érintetteket. E pontnál aláhúzta a versenyhatóság, hogy a vállalkozáscsoport egységesen tartozik felelősséget vállalni azért, hogy a csoporthoz tartozó valamennyi vállalkozás a versenyjogi szabályokat szem előtt tartva működjön.

Az ügy hivatali nyilvántartási száma: Vj-174/2007.

Budapest, 2010. június 9.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport

További információ:

Zenisek Andrea

Gazdasági Versenyhivatal
cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.
levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036
tel: +36-1 472-8901
email: sajto@gvh.hu
<http://www.gvh.hu>